

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติ
กรณีศึกษา ตำบลบางประมุง อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์
FACTORS FOR SUCCESS IN RUNNING HEALTH CARE POLICY
CASE STUDY BANGPRAMUNG TUMBON, KROKPHRA DISTRICT,
NAKHONSAWAN

วิวัฒน์ หิรัญรักษ์¹

Wiwat Hiranruksa

Received: 5 February 2021; Revised: 3 March 2021; Accepted: 8 March 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติของตำบลบางประมุง อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ และ (2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติของตำบลบางประมุง อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร ตำรา และการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติ ทั้งในส่วนของผู้รับมอบนโยบายในการสนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้รับนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติ และผู้ปฏิบัติงานตามนโยบายสาธารณสุข รวม 5 ท่าน ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม 2561 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติ แบ่งเป็น นโยบายที่มีความชัดเจน การมีทัศนคติต่องานในด้านบวก สามารถรับรู้บทบาทของตน มีแรงจูงใจในการทำงานซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงาน องค์กรในชุมชนทุกกลุ่มให้ความร่วมมือ โดยเฉพาะความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่ ได้รับเงินทุนสนับสนุนปีละครั้ง ได้รับสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์จากหน่วยงานของรัฐ และการได้รับการนิเทศติดตามงานจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในด้านปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติ คือ ด้านงบประมาณที่ยังไม่เพียงพอ การขาดความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่ไม่ตรงกัน และไม่เห็นถึงความสำคัญ ของงานด้านสาธารณสุข ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน จากผล การศึกษาแสดงให้เห็นว่าการจะดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จได้นั้น ต้องอาศัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ ดังกล่าวเป็นสำคัญ และเพื่อเป็นการพัฒนางาน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ (1) ควรมีการจัดสรร

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

งบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน การสนับสนุนในส่วนของวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมต่อการดำเนินงานเพิ่มขึ้น (2) ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ และติดตามผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องแก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน รวมถึงให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อให้สามารถดูแลตนเองได้

คำสำคัญ : ปัจจัย, นโยบายสาธารณสุข

Abstract

In this thesis, the researcher has two objectives : 1) To investigate factors influencing the implementation of this policy at Bangpramung tumbon, Krok Phra district, Nakhon Sawan province and 2) To examine problems and obstacles confronting the implementation of this policy. The researcher used both quantitative methods in carrying out this inquiry with data being collected from July and August 2017. In the quantitative phase of research, the researcher studied germane documents and textbooks in addition to interviewing 5 persons involved with the implementation of the policy. Findings are as follows : The policy was clear when it came to processes, procedures and operational criteria that could be implemented by work units. The factor of organization competencies in the aspects of budget, personnel, structure, equipment, and tools was found to be operationally insufficient by reference to policy requirements. Therefore, in order to ensure that the implementation of the policy of health care will be successful as follows: 1) Sufficient resources in various aspects should be allocated so as to meet the operational needs of health care. Budget, Personnel and equipment should be increased. 2) Work performance should be continuously evaluated. In evaluated emphasis should fall on the quality of work rather than the quantity of work.

Keywords : Factors, Health Care Policy

บทนำ

นโยบายสาธารณะเป็นกิจกรรมต่างๆ ที่รัฐบาลจัดทำขึ้น หรือแผนงาน/โครงการ แนวทางปฏิบัติที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐได้กำหนดขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหา (ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว) การกำหนดนโยบายของรัฐจึงจำเป็นต้องสร้างองค์ความรู้ และหาหลักการที่จะลดเงื่อนไขและข้อจำกัด ข้างต้นให้เหลือน้อยลงให้มากที่สุด ในอีกนัยหนึ่งการกำหนดนโยบายของรัฐต้องมุ่งสู่ความสำเร็จการบรรลุผลลัพธ์ที่พึงปรารถนาให้ได้ในระยะยาวสามารถแก้ไขปัญหาหรือรักษาโรคภัยได้ สามารถประกันผลสำเร็จของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง (วรเดช จันทรศร, 2558, หน้า 1-2) สืบเนื่องจากนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงสาธารณสุข ที่ให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุขและสุขภาพประชาชน การดูแลด้านสุขภาพตนเองในชุมชนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นงานสาธารณสุขมูลฐานจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา ดังกล่าว (กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข, 2557, หน้า 34-35)

การสาธารณสุขมูลฐานได้นำมาใช้ในการพัฒนาสุขภาพของประเทศไทย ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 เนื่องจากเป็นกลยุทธ์ที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัว ตลอดจนร่วมดำเนินการเพื่อพัฒนาสุขภาพอนามัยของชุมชน ซึ่งได้มีการคัดเลือกตัวแทนประชาชน 1 คน ต่อ 8-10 หลังคาเรือน เข้ามาเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) โดยมีบทบาทในการดูแลสุขภาพของประชาชนในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การส่งต่อผู้ป่วย และการถ่ายทอดความรู้ในการดูแลสุขภาพให้แก่บุคคลในครอบครัวและประชาชนในเขตรับผิดชอบ เพราะหลักการสำคัญของงานสาธารณสุขมูลฐาน คือการที่ประชาชนมีความสามารถในการดูแลสุขภาพของตนเอง ตลอดจนมีความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการสาธารณสุขในหมู่บ้านหรือชุมชนของตน โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ให้คำแนะนำ ชี้แนะ สนับสนุนตามหลักการสาธารณสุขมูลฐาน หลักการของงานสาธารณสุขมูลฐานมีองค์ประกอบรวม 14 องค์ประกอบ ได้แก่ การสุศึกษา โภชนาการ การจัดหาน้ำสะอาดและการสุขาภิบาล การเฝ้าระวังโรคประจำถิ่น การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค การอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว การรักษาพยาบาลง่าย ๆ การจัดหายาที่จำเป็นในหมู่บ้าน สุขภาพจิต ทันตสาธารณสุข การอนามัยสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองผู้บริโภค การป้องกันและควบคุมอุบัติเหตุและโรคไม่ติดต่อ รวมทั้งการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ ฉะนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะที่เป็นหน่วยงานภาครัฐที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุดจึงเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้ประชาชนและชุมชนได้ตระหนักถึงการดูแลสุขภาพและการมีส่วนร่วมในงานสาธารณสุขมูลฐาน ตลอดจนการสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชน (อสม.) (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2548, หน้า 1)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการนำนโยบายสาธารณสุขมูลฐานไปปฏิบัติ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายสาธารณสุขมูลฐานไปปฏิบัติ เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำไปวางแผนปรับปรุงการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติของตำบลบางประมุง อำเภอกอพระ จังหวัดนครสวรรค์ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติของตำบลบางประมุง อำเภอกอพระ จังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติของตำบลบางประมุง อำเภอกอพระ จังหวัดนครสวรรค์

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากรที่เป็นตัวแทนตามกรอบการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อการสัมภาษณ์เชิงลึกครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกจากกลุ่มประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายการสาธารณสุข โดยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน คือ

1. สาธารณสุขอำเภอกอพระ ในฐานะที่เป็นผู้รับนโยบายในการให้การสนับสนุนการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติในระดับอำเภอ ได้แก่ นายเชเมม พรหมศักดิ์ ตำแหน่งสาธารณสุขอำเภอ สังกัดหน่วยงานสาธารณสุขอำเภอกอพระ
2. สาธารณสุขตำบล จำนวน 1 คน ในฐานะที่เป็นผู้รับนโยบายในการให้การสนับสนุนการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติในระดับตำบล ได้แก่ นายศักรินทร์ ยอดบริบูรณ์ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านท่าซุด สังกัดหน่วยงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านท่าซุด
3. เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน ในฐานะผู้รับนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติ ได้แก่ นางยุรา กาหา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข สังกัดหน่วยงาน สำนักงานเทศบาลตำบลบางปะมุง
4. ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจำนวน 1 คน ในฐานะผู้ปฏิบัติงานตามนโยบายสาธารณสุข ได้แก่ นายณัฐพล แบนเนียน ตำแหน่ง ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลบางประมุง
5. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจำนวน 1 คน ในฐานะผู้ปฏิบัติงานตามนโยบายสาธารณสุข ได้แก่ นายพรชัย ฝักบัว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ชื่อ ตำแหน่ง หน่วยงาน

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติ

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติ

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยได้ติดต่อผู้ที่ให้สัมภาษณ์ จำนวนทั้งสิ้น 5 คน ทำการเตรียมความพร้อมในด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ในการเก็บข้อมูล เช่น แบบสัมภาษณ์ เครื่องบันทึกเสียง รวมทั้งงบประมาณเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล เดินทางไปสัมภาษณ์ จนถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึก และทำการจัดระเบียบข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมจากการให้สัมภาษณ์และการสังเกต เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ อภิปรายผล และสรุป สู่ข้อเสนอแนะต่อไป

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วยผู้รับนโยบายในการให้การสนับสนุนการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติในระดับตำบล ผู้รับนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติ และผู้ปฏิบัติงานตามนโยบายสาธารณสุข โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการและสาระสำคัญของนโยบายสาธารณสุข ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติ และปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติ โดยได้นำข้อมูลที่จัดระเบียบเสร็จแล้ว มาถอดความ และวิเคราะห์สรุปข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งผู้วิจัยนำมาบรรยายและสรุปความนำเสนอในลักษณะของการพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายสาธารณสุข ทั้งในส่วนของผู้ให้การสนับสนุนการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติในระดับอำเภอ ระดับตำบล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ปฏิบัติงานตามนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติ จำนวน 5 คน

ผู้รับนโยบายในการให้การสนับสนุนการนำนโยบายสาธารณสุขมูลฐานไปปฏิบัติในระดับอำเภอ

จากการสัมภาษณ์คุณชะเอม พรหมศักดิ์ สาธารณสุขอำเภอโกรกพระ พบว่า นโยบายสาธารณสุขมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนสามารถดูแลสุขภาพของตนเองและคนในชุมชนได้ โดยหน่วยงานภาครัฐจะมีการกำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินโครงการมาให้ ซึ่งถือได้ว่านโยบายต่าง ๆ มีความชัดเจน ซึ่งแต่ละพื้นที่จะต้องนำนโยบายเหล่านั้นมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ จากนั้นจะมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาทำหน้าที่ในการดำเนินการตามนโยบาย ซึ่งจะได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพเบื้องต้นทั้ง 14 องค์ประกอบ รวมถึงมี

การนิเทศการทำงานเป็นระยะ ๆ ซึ่งจะทำให้สามารถทำได้รวดเร็ว และเนื่องจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นคนในพื้นที่จึงทำให้มีความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างดี ก่อให้เกิดความร่วมมือที่ดีจากชาวบ้าน และองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน

นายศกรินทร์ ยอดบริบูรณ์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านท่าซุดกล่าวว่า “นโยบายสาธารณสุขมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่สามารถดูแลสุขภาพของตนเอง และคนในครอบครัวได้ โดยวิธีการดำเนินงานจะเหมือนกันทั่วประเทศ และสามารถนำนโยบายมาปฏิบัติโดยคำนึงถึงตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการเป็นเกณฑ์ (KPI) อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนในด้านของวัสดุอุปกรณ์จากภาครัฐ ตลอดจนความร่วมมือร่วมใจกันของทุกภาคส่วนในชุมชนจึงส่งผลต่อความสำเร็จจากการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติ แต่อาจมีปัญหาบ้างในส่วนของการทำงานของบุคลากร ซึ่งอาจเกิดจากการขาดความเข้าใจในงานด้านสาธารณสุขอย่างแท้จริง”

คุณยุรา กาหา ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข สำนักงานเทศบาลตำบลบางปะกง กล่าวว่า “นโยบายสาธารณสุขมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เพื่อการดูแลสุขภาพประชาชน 4 ด้าน คือ ป้องกัน รักษา ส่งเสริม และฟื้นฟู โดยมีเจ้าหน้าที่ของสาธารณสุขในพื้นที่และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านช่วยในการดูแล ซึ่งวิธีการดำเนินนโยบายขึ้นอยู่กับพื้นที่ที่ต้องนำไปปฏิบัติ และประชาชนได้รับประโยชน์จากนโยบายอย่างแท้จริง ซึ่งจากการที่ได้ลงพื้นที่จะพบว่า ชาวบ้านในชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เช่น เวลาเชิญให้มาประชุมก็มากันอย่างพร้อมเพรียง อีกทั้งในส่วนของบุคลากรของสาธารณสุขและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน รู้ว่าตนมีหน้าที่อะไร และรับผิดชอบในเรื่องใดบ้าง ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ด้วยความเต็มใจ อีกทั้งยังได้รับการเอาใจใส่ที่ดีจากหน่วยงานส่วนกลางและผู้บริหารทำให้มีกำลังใจในการทำงานมากขึ้น แต่ก็ยังพบปัญหาในเรื่องของบุคลากรในด้านความรู้ความเข้าใจในงานอยู่บ้าง รวมถึงบุคลากรมีน้อยทำให้ไม่สามารถทำงานในด้านสาธารณสุขได้ทันต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพราะบางคนอาจต้องทำหลายหน้าที่ในเวลาเดียวกัน โดยเฉพาะงานด้านเอกสาร”

คุณณัฐพล แนนเนียน ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลบางปะกงกล่าวว่า “นโยบายสาธารณสุขมีเป้าหมายเพื่อดูแลด้านสุขภาพและให้ความรู้แก่ประชาชน โดยมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเป็นผู้รับผิดชอบประสานงาน และดำเนินงานตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายมาจากส่วนกลาง ซึ่งทางอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความรู้สึกที่ดีในการทำงาน รู้ว่าสิ่งที่ทำส่งผลดีต่อตนเองและทุกคนในชุมชน และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง แต่ก็ยังมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านบางคนที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของงาน รวมถึงไม่เห็นถึงความสำคัญของงาน ซึ่งอาจเป็นส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านมีภาระหน้าที่ที่ต้องดูแลครอบครัวทำให้ไม่ค่อยมีเวลา และไม่สามารถทุ่มเทได้อย่างเต็มที่”

นายพรชัย ฝักบัว อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลบางประมุง กล่าวว่า “การมีทัศนคติต่องานในด้านบวก สามารถรับรู้บทบาทของตน มีแรงจูงใจในการทำงานซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งจากการได้รับเงินทุนสนับสนุนทั้งในส่วนของวัสดุ/อุปกรณ์จากหน่วยงานของรัฐทำให้การทำงานมีความคล่องตัวขึ้น แต่ก็ยังไม่เพียงพอเท่าที่ควรจะเป็น และการได้รับการติดตามงานจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขส่งผลต่อดีต่อการปฏิบัติ รวมถึงการได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านที่อยู่ในพื้นที่ทำให้การทำงานง่ายขึ้น”

อภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติ โดยผู้วิจัยเลือกศึกษาจากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และจากการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า

การนำนโยบายสาธารณสุขมูลฐานไปปฏิบัตินับตั้งแต่มีการเริ่มต้นการดำเนินการจนกระทั่งถึงปัจจุบัน มีการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติและมีผลของการปฏิบัติตามนโยบายอย่างต่อเนื่อง โดยมีหลักเกณฑ์ วัตถุประสงค์ และกระบวนการที่ชัดเจน ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของนโยบายสอดคล้องกับ วรเดช จันทรร (2542) และศุภชัย ยาวะประภาส (2545) ที่กล่าวถึงการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จว่า หากนโยบายนั้นมีรูปแบบ แนวทาง วิธีการ ระบบหรือขั้นตอน ตลอดจนปัจจัยกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติที่ชัดเจนก็จะนำองค์กรหรือหน่วยงานประสบความสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ตั้งไว้

สำหรับในการดำเนินงานตามนโยบายซึ่งเป็นผลจากการศึกษาด้านเอกสารและการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์และสรุปผลได้ว่า ในการนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติของ ตำบลบางประมุง อำเภอโคกพระ จังหวัดนครสวรรค์มีปัจจัยหลายด้านที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงาน และก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่อความสำเร็จของนโยบาย ซึ่งหากพิจารณาในส่วน ปัจจัยที่ทำให้การนำนโยบายสาธารณสุขไปปฏิบัติประสบความสำเร็จเป็นเพราะนโยบายมีความ ชัดเจน มีกระบวนการและขั้นตอน มีหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติที่หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายสามารถ นำไปปฏิบัติได้ทันที รวมถึงบุคลากรที่รับผิดชอบในงานด้านดังกล่าวมีทัศนคติที่ดีต่องานที่ได้รับ มอบหมาย รับรู้ในบทบาทการทำงานของตน ได้รับความเอาใจใส่ดูแลจากหน่วยงานในการให้การ สนับสนุนทั้งในด้านของทุน และอุปกรณ์ ก่อให้เกิดกำลังใจในการทำงาน มีการนิเทศการทำงานเพื่อให้ งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในส่วนของปัญหาอันเกิดจากการขาดแคลนงบประมาณส่งผลต่อการ ดำเนินงานตามนโยบาย เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ ทำให้ต้องมีการลำดับความสำคัญ ของงาน และดำเนินงานตามงบประมาณที่มีอยู่ รวมถึงการขาดความรู้ความเข้าใจในงานที่รับผิดชอบ ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และการไม่ให้ความสำคัญกับงานดังกล่าวเท่าที่ควรก่อให้เกิดผลกระทบต่อ

ความร่วมมือในการทำงาน ข้อเสนอแนะ 1) ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ และเหมาะสมต่อการดำเนินงาน การสนับสนุนในส่วนของวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานให้เหมาะสม 2) กรมส่งเสริมสุขภาพภาคประชาชนควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก และติดตามผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องแก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กานต์ เสกขุนทด. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. คุุณินพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์), มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน. (2560). แนวทางการดำเนินงานสุขภาพภาคประชาชน ประจำปีงบประมาณ 2560
- พิชญา ชาญณรงค์. (2556). การนำนโยบายการอำนวยความสะดวกและความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนไปปฏิบัติในพื้นที่ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรเดช จันทรศร. (2542). การนำนโยบายไปปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 3). หนังสือในโครงการตำราสมาคมนักวิจัยมหาวิทยาลัยไทย. กรุงเทพมหานคร: สหાયบล็อกร และการพิมพ์.
- วรเดช จันทรศร. (2558). หลักการกำหนดนโยบายของรัฐ (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สหાયบล็อกร และการพิมพ์.
- วิวัฒน์ หิรัญรักษ์. (2560). การนำนโยบายสาธารณสุขมูลฐานไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาอำเภอไทรทอง จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศุภชัย ยาวะประภาษ. (2545). นโยบายสาธารณะ (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2550). นโยบายสาธารณะแนวความคิดการวิเคราะห์และกระบวนการ (พิมพ์ครั้งที่ 16). สำนักพิมพ์เสมาธรรม คณะรัฐศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อรรถัย เลียงจินดาถาวร.(2559). พื้นที่ต้นแบบการบริหารงานสาธารณสุขมูลฐานส่วนท้องถิ่น: ตำบลปทุมอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อรรถัย เลียงจินดาถาวร.(2559). พื้นที่ต้นแบบการบริหารงานสาธารณสุขมูลฐานส่วนท้องถิ่น : ตำบลปทุม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.